

ЗАСУД УТОРСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Дня 26. мая засуджено в Будапешті уторських комуністів. Обвинувачувани, здебільша молоді робітники, були поділені на три групи. Перша група складалась з тих, проти яких висушено найсерйозніші обвинувачування. Вони і були признані винними "в заговорі проти існуючої держави і суспільства і в сферах привертнути диктатуру пролетаріату". Засуджені в першій групі слідуючі: товариш Ернст Сингер 14 років тюрми, Йосиф Брейнер на 13, Г. Кац і Корнель Шабо на 12 років кожний, Ф. Грейнер і Геца Ревещ на 10 років кожний. Друга група — перед трибуналом Гортго поставлено 67 обвинувачених — були узнані винними в "злочинах" того самого рода і засуджені на 2 1/2 роки тюрми.

Цей спосіб ведення розправи не давав вигляду на декілький вирок. Кати Гортго не послили однак видати смертного засуду. Надто бо вже робітничі класи стежили за розправою. Хоча центральний орган соціалдемократів старався збути звіт з розправи кількома рядками в шпальті "3 Суду Справедливости", то тисячі робітників уважно стежили за кожним оборотом розправи. Смертний вирок викликав великий аляр в рядках робітничої класи. Навіть і соціалдемократи не могли би цього промовчати, бо-ж оборонці, визначні соціалдемократи — заявляли, що засуд на смерть обвинувачених межував би з явним убійством.

В інтересі правительства Гортго не було звертати спеціально увагу світа на нові смертні вирок. Тому, отже, внісено "лише" тяжкий засуд на довгі роки в тюрму. Це дає соціалдемократії і ліберальній буржуазії, в дома і за кордоном, нагоду задержати мовчанку. Вона радо скористає з нагоди і задержити мовчанку, оправдуючи своє відношення тим, що "могло же гірше бути". Але робітничі класи не му-

суть мовчати, а мусить розуміти, що цей засуд то є кровавий вирок найжорстокішого рода. Десять до двадцять років в тюрмах Угорщини означає певну смерть. Засуджених товаришів будуть кати мучити повільним конанням і їх крики не продеруться крізь тюремні стіни. За режиму Гортго зі всіма політичними розправляються смертю, явно або тайно.

Вирок не відноситься виключно до класово свідомої революційної робітничої класи, до цілої організації, яка тепер повстає в юнах і внутрі соціал-демократичної партії проти теперішніх продажних провідників, проти шоденної зради провідної класи. Він відноситься до робітничої класи, яка не дозволяє кидати болотом на святі традиції угорської пролетарської революції, в пам'ять її провідників, які зістали замордовані і страчені або втікли перед білим терором і тепер працюють за кордоном; він відноситься до робітничої класи, яка не буде тердувати того, аби її інтереси шоденно зраджувались ради інтересів кількох бюрократів, які вийшли з її рядів. Вирок внісено не за злочин — бож навіть найширші межі буржуазних прав не можуть доказати злочинної обвинувачення — вирок звернений лише проти революційної ідеї. Мало тепер вже знаходиться таких країн на світі, де за комуністичні переконання карається людею 10 і 15 літньою тюрмою.

Тому робітничі класи не може і не буде мовчати на цей кровавий вирок, як-би не хотіли його замовчати соціалдемократи. Вона мусить піднести свій могутий голос; вона мусить добитися увільнення своїх засуджених товаришів з лап катів Гортго, як вона добила, за поміччю російської робітничої класи, увільнення багатьох жертв "білої справедливости" в Угорщині, Польщі, Естонії і Латвії.

Георг.

рихальну диктатуру. В 1920 р. біла поліція тільки комуністичне робітництво, в 1922 р. — всіх робітників без розбору (при демонстрації безробітних!), а в 1923 р. засягають "республіканські пендріки" вже й голови всього поступового елементу, який голосується тільки під стяг поступового реалізму та гуманізму, творцем якого є сам "татічек" Масарик, президент республіки. Що за іронія суду! А робітничі класи не можуть не бути при цьому владними вождями Шрамска, Мислівеца і компанії. Таким чином Чехія — колишня Племонт Масариківського гуманізму та поступового реалізму — обернулася в кубло клімо-бінертського драконізму та шрамківського клерикально-фашистської реакції. Підтверджує це ще ось що. Того самого дня уряди собі роїські чорносотенці під проводом самого Крамаржа публічне зібрання на знак протесту проти присуду над патріярхом Тихоном, а сам Крамарж заатакував при тій доголі теперішню владу за її бущіто-невтральну політику супроти Радянських Республік. А коли вся та кучка чорносотенців, чеських фаши-

стів та клерикальних студентів вийшла — і то без формального дозволення від поліції — демонструвати на вулицю, поліція не то що не перешкадила утворити похід, але утворила ще почесний шпалір, толеруючи притім того рода вибрики та екцеси розперзаної кучки фашистів, як напастованія та побивання переходячих та чужинців за те, що ті не знають в чім справа, не знали шапок при співанню народного гимну. В поході чулись такі оклики, як: "Хай живе татічек, або президент Крамарж!", які буть що буть рівналися бунтві проти існуючого порядку. Поліція однак була тут глуха, а це значить, що під цю пору являється вона орудам неофіційних шевирів, але фактичних вождів чехословацької республіки: народних демократів та клерикалів. Дяч них "татічек" Масарик — це політичний труп, якого вони вкоротили мабуть усунуть, а так зв. "демократії", "коаліції" — пережитки, які треба застудити чимсь "модернішим" — диктатурою Муссоліні, Гортго та ім подібних.

А. Реалізм.

КРИЗА ФАШИЗМУ В ІТАЛІЇ.

За останній час в Італії помічається симптоми відновлення класової боротьби. Підчас виборів до фабрично-заводських рад списки червоних профспілок одержали в багатьох важких пролетарських центрах, в тому числі і в Турині, рішучо-більшість. Ідеї класової боротьби набирають ґрунту також в фашистських профспілках. Робітники з фашистських профспілок провели за останній час багато кампаній за збільшення заробітної платні, а також страйків. Таким чином спокій провідників національних фашистських профспілок порушено. Фашистською пліану забезпечити "мирне співробітництво класів" шляхом утворення фашистських профспілок нанесено тяжкий удар. В Мон-Фальконі відбувся страйк 1600 робітників коорделно-будівельних підприємств. Всі вони були членами фашистських профспілок. Страйки було проведено, як протест проти звільнення 80 робітників. В Пожіо Реале, біля Неаполя, робітники текстильної фабрики провели кампанію пасивного опору, протестували шим проти зменшення заробітної платні на 20%. Покази робітничі цю кампанію співачкою "Червоний Прапор". В Реджо Емлія фашистська профспілка проголосила пасивний опір металургічно-обробляючих підприємств. В Спецалего застрайкували 500 металургічних робітників. В Тресті при активній підтримці фашистських загонів страйкували робітники підприємств групи "Лойд-Трестіно", протестували проти звільнення 50 робітників. Але це ще не все. Справа дійшла навіть до захоплення фабрик і до захоплення пароплаву. В Генуї на одному з корабельно-будівельних підприємств 1000 робітників, незадоволені припиненням виплати додаткової платні, захопили підприємство. В Тресті спілка моряків, управа якої стоїть в звязку з фашистською організацією, заборонила пароплаву "Анна" вийти в море. Фірма Козудіч, що їй належав пароплав, примушена була звільнити частину екіпажу і на їх місце взяти організованих італійських моряків.

У всіх цих випадках ділається мас, що зривають співробітництво клас. Провідники фашистських профспілок примушені проголосувати страйк, бо в іншому разі робітництво проголосило страйк мимом й проти їх волі. Ці факти в блискучий спосіб заперечують ідеологію фашизму. Не вважючи на існування фашистських профспілок, пролетаріат бореться, в рамках цих самих спілок, проти підприємців, захоплюючи свої класові інтереси. Класа виявляє себе

сильнішою за націю. Даремно офіційні заяви уряду Муссоліні заперечують, що під керівництвом фашизму буде встановлено гармонію в відносинах між робітниками й капіталістами. В Італії страйкова хвиля є зараз не меншою, ніж в інших капіталістичних країнах світа. Фашисти тероризували і полонили маси княми, пожежами, розстрілами й насильством. Фашистські озброєні банди полонили пролетаріат в той же спосіб, як це робить вороже військо з населенням окупованої країни. Фашисти навязали робітничим масам свої організації й своїх провідників. Але, як тільки робітництво пережило перший період терору, воно знов починає виконувати свою революційну роль і відновляє свою тактику класової боротьби. Цим починається боротьба робітничих мас над фашизмом і перемога дійсною над опереточними теоріями, фашистських "революціонерів". Італійські робітники є занадто добрими салдатами великої революційної армії для того, щоб не давати оглушити себе фразами провідників фашистських профспілок. Революційна школа, яку вони пройшли в червоних профспілках, дає їм можливість подолати лиху годину в період також панования фашизму.

Фашистські профспілки є слабкий бік в системі Муссоліні. Фашизм є, з одного боку, — уряд, монархія, двір, церква, імперіалізм — оборонці індустріального й аграрного великого капіталу, а з другого боку, він намагається репрезентувати і опанувати профспілковим рухом. Це неминучо веде до внутрішньої кризи фашизму. Цю кризу сприятиме Муссоліні може заборити, але ці в якому разі не може її усунути. Внутрішні суперечності фашизму мають довести його до загибелі. Щоб захопити владу, фашизм мусів стати масовою партією. Він почав, як біла гвардія, як озброєна банда, на послугах капіталу, і був спочатку лише зрядом капіталізму для розгрому робіт і селянських мас. Фашизм був виключно антипролетарським. В цей початковий період фашизм був невеличкою озброєною меншістю. Але Муссоліні розумів, що на цих ролях він загине, не дивлячись навіть на допомогу, що йому дає буржуазна держава. Муссоліні розумів, що він мусить поширити свою "завочку" і створити фашистську ідеологію і захолити політичну владу, коли він не хоче загинути. Це було для Муссоліні питанням життя і смерті. Тому він розширив рамки фашизму і заснував національні фашистські профспілки в протилежність червоному профспілкам. Трохольо-

РІЖНІ ВІСТІ.

Інтерпеляції комуністичних послів.

В варшавському союмі вніс-дні послів Ланьцукі, Крулік-ські і другі дня 18. мая ц. р. інтерпеляції в справі надужити адміністраційних властей, головного виборчого комітету при виборах до мійської ради в Лодзі, в справі репресій і насильств поліції супроти робітничого руху в часі 1. мая і в справі безправної конфіскації відозви Окружного Робітничого Комітету ІІІС проти першомайського погрому в Лодзі. Дня 22. мая внісди ці самі послів інтерпеляцію в справі самовільних конфіскацій адміністраційними властями робітничих часописей.

Чи скасовані вибори?

Волинське "Укр. Життя" з 3. червня повідомляє: В останні дні поширено чуток, що ніби на Волині скасовано вибори і що на чолі руху проти "16" став сам... Нетяло Редакції відомо, що суд над скасуванням виборів ще не відбувся, але кляоби посольські: український, білоруський, німецький і жидівський цілком готові на випадок перемогів, як би що такі мали відбутись. Готова до того і Галичина, як і все населення Волині, Холмщини, Підляння і Полісся. На чолі руху проти країнського в Польщі дійсно стоять "отамани" і "полковники", котрі роблять різні афери і входять в різні секретні коннакти зі шкодою для нашого населення. Послів українські в свій час опублікують про це матеріали.

Церковна рада скинула з проводу митр. Антоніна.

МОСКВА, 2. липня. — Рада православної церкви рішила усунути від проводу московського митрополита Антоніна,

який був одним з основателів "живої" православної церкви. Рада іменувала головою православної церкви одеського митрополита Евдокіма. Митрополит Антонін провадив боротьбу з одної сторони проти бувшого патріярха Тихона, а з другої сторони проти радикальних провідників православної церкви Красніцького і Веденського.

Японія хоче купити від Росії часть Сахаліну.

ТОКІО, 3. липня. — Совітське правительство відкинуло пропозицію Японії, яка через свого представника заявила готовість відкупити від Совітської Росії північну частину острова Сахаліну. Японське правительство пропонувало як ціну купна 150 мільонів енів (около \$75,000,000). Совітське правительство годиться віддати частину острова, але за ціну одного біліона золотих рублів (поверх 500 мільонів доларів).

В виду таких ріжниць справу провади Сахаліну поділено на боці, а предметом переговорів між совітським послом Адольфом Фодфе і японським представником Кавасаки є концесії.

Ліквідація клубу Львова (хлібоїдів).

На засіданні соймової правничої комісії 5. червня ц. р. обговорювано справу амністії, котру на попередній засіданні було знято з порядку денного. В часі голосування зауважено, що ксьондз Львів, котрий не є членом правничої комісії, приймає також участь в голосуванні, проти чого заперечували всі послів. Тоді п. Львів заявив комісії, що його клуб прилучився до клубу Хієні і він яко член цього клубу вступає посла Ярошинського. Так закінчив свою кар'єру клуб галицьких "хлібоїдів".

КЛЕРИКАЛЬНО-ФАШИСТСЬКА РЕАКЦІЯ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

Дня 1. червня ц. р. була Прага ареною бурливої події, а іменю погрому, який урядила пражська "республіканська" поліція на поступове чеське студентство. Подія ця була відомою спору між чеським поступовим і клерикальним студентством, який в свою чергу не є нічим іншим, як малим відтинком бойового фронту між двома таборами: таборм масариківського поступового реалізму, з одного, а таборм чорного шрамківського клерикалізму — з другого боку. Спір цей набрав ріжкийш форм головно від тоді, коли поступове чеське студентство, організоване в "Центральному Союзі чсл. студентства", відказалося від участі в привітанні маршала Фошча, чим стигнуло на свої голови ненависть та анатему з боку "батьків народа" — Крамаржа, Шрамка і прочих. Клерикальне-ж студентство, організоване в "Лідзі католицьких студентів", користуючи з цього та спираючись на клерикальну партію, скидало на 1. червня публічне зібрання, на якому мало проголосити, що воно одинокє являється "національною та державотворчою" студентською організацією, з чого випливало, що воно одинокє повинно мати претенсії на всі ті вигоди, якими користується студентство в Ч.С.Р. А коли поступове студентство хотчи боронити свої інтереси, ставилося на то зібрання в переважачій більшості, клерикали, обавляючись розбиття зборів, проголосили їх довірочними, а вхід до салі загородили кордоном поліції. Поступове студентство марно домагалось влучення до салі, а всякі спроби урядити тамже протестаційний мітинг у відно-

від на поступовання клерикального студентства розбивала поліція "пендріками", тобто модерними таранниками, а при тим кількох студентів заарештувала. Три рази дерериваний поліцією мітинг закінчився поступове студентство шійбно на "академічному ґрунті", тобто на подвір'ю чеської техніки, звязки по прийняттю відповідних резолюцій пішло спокійно в порядку походом в напрямі дирекції поліції, щоб домогатися випущення заарештованих товаришів. На головній пражській вулиці, т. зв. "Народній" заступив походу ви дорогу сильний відділ поліції, який вівзав студентів до розходу. Не чекаючи одначе доки воно розійдеться, кидается цей відділ по варварські на спокійних студентів, бе по головах, плечах і куди поала. Повстає страшний крик та метушня. Одні співають народний гимн та кричать: "Хай живе татічек Масарик!", сподіваючись в той спосіб охоронити себе перед ударами пендріки. Однак це ні трохи не поділяло та не вгамувало розюшеної "республіканської" поліції. Другі знов кричать: "Ганьба!", що тільки підсилює лють. Результат того поліцейського герцю був такий: 200—300 портурбованих, а 20—30 тяжше або декше ранених. Між студентством страше огрчення та озлоблення, яке видалося в урядженню дня 4. червня ще двоох протестаційних мітингів, демонстраційного походу та в основанню "Ліги поступового студентства" для боротьби з клерикальною реакцією.

От до чого дійшла буржуазна чеська демократія за п'ять років свого розвинуку! Обернулася просто в свою протидеяність, в буржуазно-кле-

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітники, що читав вие матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спромому вирівати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжких питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Що тільки появилася з друку і продається дуже цінна книжка для кожного робітника і робітничі п. н.

КАРЛ МАРКС ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТЬ.

Написав Ю. Стеклов.

Книжка вийшла накладом "Космоса" в Берліні, під редакцією Е. Касинька. Надрукована в малим вигіднім форматі, на книжковій папері і обимає 110 сторін друку. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблення нового світогляду. — 3. Річка 1848—49 року. — 4. Період реакції. — 5. Інтернаціонал. — 6. Сприяння соціалістичному руху в поодиноких краях. — 7. Діло про особисте Марксове життя. — 8. Значіння Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів.

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. — — Winnipeg, Man.